

26-02-2020

Redegørelse vedr. borgmesterens brug af tjenestebil

Indledning

Ekstra Bladet har i en artikel af 23. januar 2020 samt efterfølgende artikler sat fokus på borgmesterens brug af tjenestebil – en Volkswagen Golf med registreringsnummeret AR 69 014 - som Ishøj Kommune ejer. Ekstra Bladet mener at kunne dokumentere, at borgmesterens brug af bilen ikke er i overensstemmelse med reglerne.

Ishøj Kommune har ved brev af 24. januar rettet henvendelse til Ankestyrelsen bl.a. for at få vurderet, hvorvidt det er korrekt, at borgmesteren kan benytte bilen til kørsel til og fra sit hjem, hvis han om aftenen eller næste morgen skal benytte bilen til de i styrelseslovens § 16, stk. 1 litra a-f nævnte møder og aktiviteter (brevet til Ankestyrelsen er vedlagt som bilag).

Ankestyrelsen har ved brev af 3. februar 2020 bedt om at få Ishøj Byråds udtalelse med henblik på at vurdere, om der skal rejses en tilsynssag (vedlagt som bilag). Udtalelsen skal være Ankestyrelsen i hænde inden 2 måneder, dvs. inden den 3. april 2020. Ankestyrelsen har oplyst, at oplysningerne i Ishøj Kommunes brev af 24. januar 2020 vil indgå i vurderingen af sagen.

Ishøj Byråd har på mødet den 4. februar 2020 besluttet, at sagen vedrørende borgmesterens brug af bilen skal undersøges til bunds, og har i den forbindelse bl.a. bedt administrationen om en redegørelse for brugen af bilen – med primært fokus på 2019, hvorfra borgmesterens kalender også er fremlagt (vedlagt som bilag). Redegørelsen skal danne grundlag for udtalelsen til Ankestyrelsen.

Den retlige ramme

Reglerne omkring befordring for byrådsmedlemmer, herunder borgmesteren, fremgår af styrelsesloven, vederlagsbekendtgørelsen og vederlagsvejledningen.

Befordringsgodtgørelse

Borgmestre har mulighed for at køre i egen bil til møder og aktiviteter nævnt i styrelseslovens § 16, stk. 1 litra a-f, og få kørselsgodtgørelse på lige fod med andre byrådsmedlemmer. Borgmestre har således som anført i bekendtgørelsens § 19, stk. 5, krav på at modtage de godtgørelsestyper, der er nævnt i lovens § 16, stk. 10, litra a og b, hvilket bl.a. vil sige befordringsgodtgørelse.

Det antages, at bestemmelserne i lovens § 16, stk. 10, ikke giver adgang til at godtgøre borgmestres udgifter i forbindelse med fremmøde for at varetage funktionen som øverste leder af administrationen. Det afgørende for, om bestemmelserne finder anvendelse, er således, om de aktiviteter, som borgmesteren skal udføre den pågældende dag, efter en konkret vurdering anses for omfattet af bestemmelsen i lovens § 16, stk. 1.

Fri bil (firmabil)

Det fremgår af vederlagsbekendtgørelsen § 19, stk. 5, at en borgmester udover sit vederlag ikke må modtage anden økonomisk ydelse fra kommunens kasse. Dette betyder bl.a., at det ikke vil være lovligt for kommunen at stille 'firmabil' (dvs. en bil som også kan anvendes privat) til rådighed for en borgmester, da dette er at betragte som et løngode.

Tjenestebil

Til gengæld antages det, at det ligger inde for kommunens driftsmæssige råderum at stille en tjenestebil til rådighed for en borgmester. Tjenestebilen, der ikke må bruges privat, er en mere generel støtte til borgmesteren, som ydes af kommunen som arbejdsgiver, idet borgmesterhvervet har karakter af fuldtidsbeskæftigelse.

Tjenestebilen vil dog ikke kunne benyttes, når en borgmester møder ind på kontoret som øverste leder af administrationen.

Dog vil kørsel mellem hjem og rådhuset kunne betragtes som tjenestekørsel, hvis det foregår i en bil med chauffør, da bilen i så fald bliver betragtet som et rullende kontor¹.

Lokale regler/retningslinjer

Der har hidtil ikke været formuleret lokale retningslinjer eller regler, som generelt regulerer brugen af kommunens biler.

Kommunen har fået udarbejdet et juridisk notat/fortolkningsbidrag om de lovgivningsmæssige rammer for brug af bilen i form af notatet af 22. juni 2016, som juridisk chef i Ishøj Kommune, Ulf Andersen har skrevet (vedlagt som bilag).

Ishøj Byrådet har på mødet den 4. februar 2020 besluttet, at der skal udarbejdes retningslinjer vedr. brug af kommunens biler, brug af taxa samt reglerne for kørselsgodtgørelse efter styrelseslovens § 16. Disse blev behandlet af økonomi- og planudvalget den 24. februar 2020, og skal endeligt behandles af byrådet den 3. marts 2020.

Baggrund

Historierne fra Ekstra Bladet handler om kommunens Volkswagen Golf med reg.nr. AR 69 014. Redegørelsen tager derfor afsæt i denne bil.

Bilen blev købt af Ishøj Kommune som ny i november 2014, og har primært været brugt af borgmesteren til tjenestekørsel. Før det har borgmesteren kørt i en Kia Carnival, som kommunen tidligere ejede.

Undersøgelsen afgrænses til Golfen, da Carnival'en er solgt, evt. materiale der kunne belyse brugen af Carnival'en har kommunen ikke længere rådighed over. Efter administrationens oplysninger i sagen er der ikke ført kørebog for Carnival'en.

Den faktiske brug af bilen

Ifølge administrationens oplysninger i sagen er der ikke ført kørebog eller udfyldt køresedler for Golfen på nær i en kort periode i 2020. Der har heller ikke fra administrationens side været ført kontrol med bilens brug på anden vis.

I forhold til booking af bilen kan det oplyses, at Golfen er i kommunens bookingsystem (i outlook) sammen med de øvrige biler, som kan benyttes til tjenstlig kørsel. Ved en fejl har bilen i en periode ikke figureret i bookingsystemet, men dette er der rettet op på i december 2019. Borgmesteren har dog fortrinsret til bilen, og den skal derfor i praksis bookes via borgmesterens PA. Borgmesteren booker ikke bilen i outlook, hvorfor man ikke kan se, om borgmesteren rent faktisk har benyttet bilen til de møder og aktiviteter, der fremgår af kalenderen.

Der er således ikke mange nedskrevne oplysninger, som kan lægges til grund for kortlægningen af borgmesterens brug af bilen.

¹ Jf. vederlagsvejledningen afsnit 4.2.: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=205676>

Administrationen har indhentet oplysninger om bilens kilometerstand i forbindelse med værkstedsbesøg fra det værksted, som udfører reparationer og service på bilen (se nedenstående tabel).

Bilens kilometerstand kan give et billede af, i hvilket omfang bilen bliver brugt, og om dette stemmer overens med antallet af møder, som en anført i borgmesterens kalender. Det udgør dog ikke nogen håndfast dokumentation for brugen af bilen. Tilsvarende er kalenderen kun af indikativ karakter, da det ikke fremgår eller med sikkerhed kan udledes, om borgmesteren har benyttet bilen til de møder/aktiviteter, som fremgår af kalenderen, og tilsvarende kan han have brugt bilen i forbindelse med transport til og fra andre møder/aktiviteter, som ikke fremgår af kalenderen.

	Dato	Antal kørte km (oplysningerne fra værkstedet er angivet i hele tusind km)
Bilen blev købt	12/11-14	0
	18/5-15	4.000
1. år	9/11-15	8.000
	28/1-16	8.000
	29/2-16	10.000
	19/5-16	12.000
	9/6-16	13.000
	26/7-16	14.000
	15/9-16	15.000
2. år	17/11-16	16.000
	2/2-17	17.000
	11/5-17	18.000
3. år	14/11-17	25.000
	8/3-18	28.000
	8/5-18	29.000
4. år	22/10-18	33.369 (Ifølge Gjensidige ²)
	1/4-19	37.000
5. år	4/11-19	43.000
	30/1-20	44.885 (sidste notering i kørebogen)

Kilometerstanden var efter 5 år, dvs. i november 2019, på 43.000 km. Dette svarer til, at bilen i gennemsnit har kørt 8.600 km pr. år. Det faktiske antal kørte kilometer - baseret på værkstedets og forsikringsselskabets oplysninger - stemmer meget godt overens hermed, dog har der været kørt flest kilometer i løbet af 5. år (dvs. i perioden fra ultimo oktober 2018 til primo november 2019).

Udover borgmesteren, så har kommunens tekniske servicekoordinator fra rådhuservice kørt bilen i forbindelse med reparationer, service og hjulskifte mv. Han skønner, at han højst har kørt 150 km. i bilen, siden den blev købt.

Herudover har direktør Lisbet Lentz benyttet bilen i forbindelse med Folkemødet på Bornholm, jf. afsnit nedenfor vedr. Folkemødet.

Kørselsmønster

I forhold til kørselsmønstret er det administrationens vurdering, at bilen hovedsageligvis har været anvendt til kortere ture i Storkøbenhavn, og i mindre grad til længere ture.

Af lange ture har administrationen kendskab til, at bilen har været anvendt i forbindelse med transport til og fra Folkemødet på Bornholm og kørsel på Bornholm under Folkemødet, hvilket udgør mellem 500 og 600 km. pr. år.

² Der var fejl i værkstedets registreringer i efteråret 2018, hvorfor administrationen har indhentet oplysninger fra forsikringsselskabet omkring den korrekte kilometerstand.

Ekstra Bladets oplysninger samt andre kilder

Ifølge Ekstra Bladet er der dokumentation for, at reglerne om brug af tjenestebil ikke i alle tilfælde har været overholdt:

Fredag den 3. januar 2020 – Ifølge Ekstra Bladet holder bilen på borgmesterens villavej (foto: privat). Borgmesteren kan bekræfte, at bilen har holdt på villavejen den pågældende dag.

Tirsdag den 7. januar 2020 – Ifølge Ekstra Bladet bakker borgmesteren ud ad sin indkørsel (foto: Ekstra Bladet). Borgmesteren kan bekræfte, at bilen har holdt i indkørslen den pågældende dag.

Lørdag den 18. januar 2020 – Ifølge Ekstra Bladet kører borgmesteren til en vielse på rådhuset i Golfen, og efter vielsen tager han bilen for at køre hjem igen (foto: Ekstra Bladet). Borgmesteren kan bekræfte, at han har kørt i bilen i forbindelse med vielsen den pågældende dag.

Torsdag den 23. januar 2020 – Ifølge Ekstra Bladet bakker borgmesteren ud ad sin indkørsel for at køre til Rådhuset, hvor han skal hente nogen papirer på vej til et møde i KL. Ekstra Bladet interviewer borgmesteren i parkeringskælderens (foto og video Ekstra Bladet). Borgmesteren har bekræftet, at han kørte fra sit hjem og stoppede på rådhuset for at hente nogle papirer på vej til sit møde i KL.

Andre kilder

En Ishøj-borger ved navn Jeppe Blak har under spørgetiden på byrådsmødet den 4. februar 2020 oplyst, at han har set borgmesteren køre i Menu i Taastrup og lægge varer i tjenestebilen³. Borgeren oplyste dog ikke, hvornår den episode skulle have fundet sted. Borgmesteren kan ikke bekræfte episoden.

Byrådsmedlem Lennart Hartmann Nielsen har under et møde med borgmesteren og den daværende kommunaldirektør i Aalborg i 2016 (formentlig i marts i forbindelse med Kommunalpolitisk topmøde) spurgt ind til borgmesterens brug af bilen. Dette førte til, at Ulf Andersen udarbejdede notatet af 22. juni 2016. Der foreligger ikke noget skriftligt materiale vedrørende dette møde, men både borgmesteren og Lennart Hartmann Nielsen har bekræftet, at det har fundet sted.

Lennart Hartmann Nielsen har igen i december 2019 spurgt ind til borgmesterens brug af bilen i privat øjemed (mailkorrespondance vedlagt som bilag). Herudover er der ikke andre byrådsmedlemmer, som har henvendt sig til kommunen eller Ankestyrelsen omkring borgmesterens brug af bilen, eller i øvrigt har brugt de muligheder, de har for at bringe sagen op i byrådet, f.eks. den såkaldte initiativret.

Der er dog byrådsmedlemmer, som på byrådsmødet den 4. februar 2020 har oplyst, at de ofte har set bilen holde i indkørslen på borgmesterens privatadresse.

Borgmesteren vurderer, at han har haft bilen med hjemme i forbindelse med morgenmøder ca. 40 gange i 2019, jf. § 16, stk. 1 litra a-f .

Der er ikke ført tilsyn med bilen, og administrationen har ikke anden dokumentation, der kan be- eller afkræfte ovenstående.

³ Link til tv-Ishøjs optagelse af byrådsmødet: <https://youtu.be/CFZ2Yp0FjgI>

Det er kommet frem på et politisk møde, at borgmesteren, sammen med andre medlemmer af den socialdemokratiske gruppe, har benyttet bilen til og fra Middelfart den 27. januar 2019 i forbindelse med et møde i socialdemokratiet⁴ med partiets formand Mette Frederiksen. Borgmesteren har erkendt dette, og har beklaget fejlen.

Konklusion

Da der ikke er mange objektive oplysninger, som kan lægges til grund, er det svært at kortlægge den faktiske brug af bilen. Kortlægningen beror således i høj grad på borgmesterens hukommelse, Ekstra Bladets historie og lokale vidneudsagn.

I forbindelse med byrådets behandling den 3. marts 2020 af nye retningslinjer for brug af kommunens biler og befordring for byrådsmedlemmer, vil rammerne for den fremtidige anvendelse af bilen også blive fastlagt, herunder graden af kontrol med brug af bilen.

⁴ Administrationen har i forbindelse med en anmodning om aktindsigt undersøgt borgmesterens brug af kommunens Brobizz'er i 2019, og er her kommet frem til, at borgmesteren kun har gjort brug af kommunens Brobizz i forbindelse med Folkemødet. Brobizz'en har således ikke været brugt på turen til Middelfart den 27. januar 2019.